YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

26 päivänä kesäkuuta 2008 *

Yhdistetyissä asioissa C-334/06–C-336/06,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Verwaltungsgericht Chemnitz (Saksa) on esittänyt 20.7.2006, 17.7.2006 ja 31.7.2006 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 3.8.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Matthias Zerche (C-334/06) ja

Manfred Seuke (C-336/06)

vastaan

Landkreis Mittweida

ja

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Steffen Schubert (C-335/06)

vastaan

Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.9.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Schubert, edustajanaan Rechtsanwalt G. Zimmermann,

– Seuke, edustajanaan Rechtsanwalt Th. Rehm,

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja C. Schulze-Bahr,

– Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja M. Ribes,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Braun ja N. Yerrell,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.2.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY (EYVL L 237, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003

(EUVL L 284, s. 1; jäljempänä direktiivi 91/439), 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan tulkintaa.

2 Ennakkoratkaisupyynnöt on esitetty asioissa, joista ensimmäisessä vastapuolina ovat Matthias Zerche ja Landkreis Mittweida (Mittweidan alue) (asia C-334/06), toisessa Manfred Seuke ja Landkreis Mittweida (asia C-336/06) ja kolmannessa Steffen Schubert ja Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis (Mittlerer Erzgebirgskreisin alue) (asia C-335/06) ja jotka koskevat Saksan liittotasavallan kieltäytymistä tunnustamasta ajokortteja, jotka Zerchelle, Seukelle ja Schubertille on myönnetty Tšekin tasavallassa sen jälkeen, kun hallintoviranomainen peruutti heille kullekin Saksassa myönnetyn ajo-oikeuden alkoholin käytön vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Direktiivin 91/439, jolla kumottiin yhteisön ajokortin käyttöönotosta 4.12.1980 annettu ensimmäinen neuvoston direktiivi 80/1263/ETY (EYVL L 375, s. 1) 1.7.1996 alkaen, ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan, että

”– – on suotavaa, että yhteisen liikennepolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi sekä sellaisten henkilöiden liikkuvuuden helpottamiseksi, jotka sijoittautuvat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat läpäisseet kuljettajantutkinnon, otetaan käyttöön yhteisön malli kansalliseksi ajokortiksi, jonka jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti ilman, että ajokortteja on pakko vaihtaa”.

4 Saman direktiivin neljännessä perustelukappaleessa todetaan, että

”– – liikenneturvallisuussäännösten toteuttamiseksi on tarpeen säätää ajokortin antamisen vähimmäisedellytyksistä”.

5 Direktiivin 91/439 viimeisessä perustelukappaleessa täsmennetään, että

”– – liikenneturvallisuuden ja tieliikenteen vuoksi jäsenvaltioiden olisi lisäksi voitava soveltaa kansallisia ajokorttien pois ottamista tai väliaikaista tai lopullista peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin ajokortin haltijoihin, joiden vakituinen asuinpaikka on niiden alueella”.

6 Direktiivin 91/439 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten mukaisesti otettava käyttöön liitteessä I tai I a esitetty yhteisön mallin mukainen kansallinen ajokortti. – –

2. Jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti.

3. Jos kansallisen ajokortin haltija muuttaa ajokortin voimassa ollessa vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, joka on antanut ajokortin, se jäsenvaltio,

johon ajokortin haltija muuttaa vakinaisesti asumaan, voi soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajokortin voimassaoloaikaa, lääkärintarkastuksia ja verotusta koskevia määräyksiä ja tehdä ajokorttiin hallinnon kannalta tarpeelliseksi katsottavat merkinnät."

7 Direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan mukaan ajokortin saa antaa ainoastaan hakijoille, jotka täyttävät seuraavat edellytykset:

"a) jotka ovat liitteen II ja III mukaisesti suorittaneet ajotaitoa koskevan kokeen ja ajokokeen ja jotka täyttävät terveydelliset vaatimukset;

b) joiden vakituinen asuinpaikka on ajokortin antavan jäsenvaltion alueellatai jotka voivat näyttää toteen, että he ovat opiskelleet siellä vähintään kuusi kuukautta".

8 Saman direktiivin liitteessä III, jonka otsikko on "Moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset", olevan 14 kohdan mukaan alkoholin käyttö on vakava vaara liikenneturvallisuudelle ja tämän ongelman merkittävyyden vuoksi lääkärien on oltava erityisen valppaina. Kyseisen liitteen 14.1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että "ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille tai kuljettajille, jotka ovat alkoholiriippuvaisia tai jotka eivät kykene pidättäytymään ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena". Kyseisen 14.1 kohdan toisesta alakohdasta ilmenee, että "ajokortti voidaan myöntää tai uudistaa aikaisemmin alkoholiriippuvaiseksi todetulle hakijalle tai kuljettajalle asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten lääkärintarkastusten perusteella, jos henkilö osoittaa olleensa raittiina määräajan".

9 Saman liitteen 5 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot voivat asettaa ajokortin antamiselle ja sen myöhemmälle uudistamiselle edellytykseksi lääkärintarkastuksen, jota koskevat kyseisen liitteen vaatimuksia ankarammat vaatimukset.

10 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Henkilöllä voi olla vain yhden jäsenvaltion antama ajokortti.”

11 Saman direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”– –

2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion antaneen ajokortin haltijalla on vakituinen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.

– –

4. Jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antamaa ajokorttia, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu jokin 2 kohdassa mainittu toimenpide.

– –”

12 Kyseisen direktiivin 9 artiklan ensimmäisessä kohdassa täsmennetään, että ”vakinaisella asuinpaikalla” tarkoitetaan ”paikkaa, jossa henkilö asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuodessa – – henkilökohtaisten tai ammatillisten siteiden vuoksi tai, jos kyse on henkilöstä, jolla ei ole ammatillisia siteitä, sellaisten henkilökohtaisten siteiden vuoksi, jotka osoittavat läheistä yhteyttä tämän henkilön ja hänen asuinpaikkansa välillä”.

13 Direktiivin 91/439 12 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja niiden on tarvittaessa vaihdettava rekisteröimiään ajokortteja koskevat tiedot.”

Kansallinen säännöstö

Toisen jäsenvaltion myöntämien ajokorttien vastavuoroista tunnustamista koskevat säännökset

14 Ajo-oikeudesta tieliikenteessä 18.8.1998 annetun asetuksen (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr, Fahrerlaubnis-Verordnung; BGBl. 1998, s. 2214; jäljempänä FeV) 28 §:n 1, 4 ja 5 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. [Euroopan unionissa] tai [Euroopan talousalueella, jäljempänä ETA] voimassa olevan ajokortin haltijalla, joka asuu 7 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetulla tavalla vakinaisesti Saksassa, on oikeus – ellei 2–4 momentissa säädetyistä rajoituksista muuta johdu – kuljettaa ajoneuvoa tässä maassa oikeuksiensa rajoissa. Ulkomaisiin ajokortteihin liittyviä ehtoja on noudatettava myös Saksassa. Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näihin ajokortteihin, ellei toisin ole säädetty.

– –

4. Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei sovelleta sellaiseen EU:n tai ETA:n ajokortin haltijaan,

– –

3) jonka ajo-oikeus Saksassa on oikeuden päätöksellä väliaikaisesti tai pysyvästi peruutettu taikka hallintoviranomaisen välittömästi täytäntöönpantavissa olevalla tai lainvoimaisella päätöksellä peruutettu taikka jolta ajo-oikeuden saaminen on lainvoimaisella päätöksellä evätty tai jonka ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta pelkästään siksi, että hän on tällä välin luopunut siitä,

– –

5. Viranomaiset voivat hakemuksesta antaa henkilölle luvan käyttää EU:n tai ETA:n ajokorttia Saksassa 4 momentin 3 ja 4 kohdassa mainitun päätöksen jälkeen, mikäli ei enää ole syitä, joiden vuoksi ajo-oikeus on peruutettu tai uuden ajo-oikeuden hakemista koskeva väliaikainen kielto on määrätty. – –”

Ajo-oikeuden peruuttamista koskevat säännökset

15 Rikoslain (Strafgesetzbuch) 69 §:n mukaan rikostuomioistuin voi peruuttaa henkilön ajo-oikeuden, jos teosta käy ilmi, että henkilö on soveltumaton kuljettamaan moottoriajoneuvoa. Saman lain 69 a §:n mukaan tuomioistuimen on tällöin samalla määrättävä uuden ajo-oikeuden hakemista koskevasta kiellosta kuudesta kuukaudesta viiteen vuoteen kestäväksi määräajaksi (karenssiaika) ja kielto voidaan tietyin edellytyksin määrätä elinikäiseksi.

16 FeV:n 46 §:n, jolla pannaan täytäntöön tieliikennelain (Straßenverkehrsgesetz) 3 §, mukaan ajo-oikeuden myöntävän viranomaisen on peruutettava ajo-oikeus, jos ilmenee, että oikeudenhaltijalla ei ole moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta. Kyseisen 46 §:n 5 momentin mukaan ajo-oikeuden peruuttaminen aiheuttaa ajo-oikeuden lakkaamisen. Ulkomailla myönnetyn ajo-oikeuden peruuttamisen myötä lakkaa oikeus kuljettaa moottoriajoneuvoa Saksassa.

Moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat säännökset

17 FeV:n 11 §:ssä, jonka otsikko on ”Soveltuvuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Ajo-oikeutta hakevan on täytettävä vaadittavat fyysiset ja henkiset vaatimukset. Vaatimukset eivät täyty, mikäli henkilöllä on liitteessä 4 tai 5 mainittu sairaus tai vamma, jonka vuoksi henkilöllä ei ole moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta tai rajoitettua soveltuvuutta moottoriajoneuvon kuljettamiseen. – –

2. Jos ilmenee seikkoja, jotka antavat aiheen epäillä ajo-oikeutta hakevan fyysistä tai henkistä soveltuvuutta, ajo-oikeuden myöntävä viranomainen voi ajo-oikeuden myöntämistä tai pidentämistä taikka rajoitusten tai ehtojen asettamista koskevien päätösten valmistelua varten määrätä, että ajo-oikeutta hakevan on toimitettava lääkärinlausunto. – –

3. Määräys virallisesti tunnustetun elimen antaman kuljettamiseen soveltuvuutta koskevan lausunnon (lääketieteellis-psykologinen lausunto) toimittamisesta voidaan antaa, kun 2 momentissa tarkoitettuja päämääriä varten halutaan selvittää soveltuvuutta koskevat epäilykset [muun muassa silloin,]

– –

4) kun kyse on vakavasta tai toistuneesta tieliikennelainsäädännön rikkomisesta taikka rikoksista, jotka liittyvät tieliikenteeseen tai soveltuvuuteen kuljettaa moottoriajoneuvoa – –

tai

5) kun kyse on ajo-oikeuden uudelleen myöntämisestä, jos

– –

b) ajo-oikeus on peruutettu 4 kohdassa tarkoitetulla perusteella.

– –

8. Jos henkilö kieltäytyy tutkimuksesta tai ei toimita ajo-oikeuden myöntävän viranomaisen asettamassa määräajassa lausuntoa, jonka tämä on määrännyt toimitettavaksi, viranomainen voi katsoa, että kyseinen henkilö ei sovellu moottoriajoneuvon kuljettamiseen. – –”

18 FeV:n 13 §:n, jonka otsikko on ”Soveltuvuuden selvittäminen alkoholiongelmatapauksissa”, mukaan toimivaltainen viranomainen määrää tietyissä tilanteissa ajo-oikeuden myöntämistä tai pidentämistä taikka rajoitusten tai ehtojen asettamista koskevien päätösten valmistelua varten, että ajo-oikeutta hakevan on toimitettava lääketieteellis-psykologinen lausunto. Tämä voi tulla kyseeseen muun muassa silloin, kun lääkärinlausunnossa viitataan alkoholin väärinkäyttöön tai muutoin on aihetta epäillä väärinkäyttöä taikka kun liikennesääntöjä on toistuvasti rikottu alkoholin vaikutuksen alaisena.

19 FeV:n 20 §:n 1 momentin mukaan ajo-oikeuden myöntämiseen uudelleen sen jälkeen, kun ajo-oikeus on peruutettu, sovelletaan niitä säännöksiä, joita sovelletaan myönnettäessä ajo-oikeus ensimmäistä kertaa. Vaikka viranomainen voi saman pykälän 2 momentin nojalla olla teettämättä ajo-oikeuden myöntämiseen liittyviä kokeita uudelleen silloin, kun mikään ei viittaa siihen, että hakijalta puuttuisi ajo-oikeuden myöntämisedellytyksenä olevat tiedot ja ajokyky, kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, ettei tällainen päätös kuitenkaan vaikuta FeV:n 11 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 5 kohdassa tarkoitettuun velvollisuuteen toimittaa lääketieteellis-psykologinen lausunto.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-334/06

20 Zerchelle oli Saksan demokraattisessa tasavallassa myönnetty useaan eri ajoneuvoluokkaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Kortti oli uudistettu 31.8.1999 ja vaihdettu samalla luottokorttikokoiseksi ajokortiksi.

21 Amtsgericht Hainichen (Hainichenin alueellinen tuomioistuin) tuomitsi 10.1.2003 antamallaan ja sittemmin lainvoimaiseksi tulleella tuomiolla Zerchen sakkoon rattijuopumuksesta, johon se katsoi tämän syyllistyneen 28.11.2002. Zerchen ajo-oikeus peruutettiin, ja hänen ajokorttinsa otettiin pois, minkä lisäksi määrättiin uuden ajo-oikeuden hankkimista koskeva kielto 9.4.2004 päättyväksi 12 kuukauden määräajaksi.

22 Zerche haki uutta B-luokan ajokorttia 10.2.2004. Zerche ei kuitenkaan toimittanut ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden osoittavaa asiantuntijalausuntoa vaan perui lopulta hakemuksensa.

23 Zerchelle myönnettiin 4.3.2005 B-luokan ajokortti Ostrovissa, Tšekin tasavallassa. Ajokorttiin on kortinhaltijan asuinpaikaksi merkitty Mittweida, Saksa, jossa Zerche on asunut 18.1.1996 lähtien.

24 Saatuaan tiedon kyseisen ajokortin myöntämisestä Landkreis Mittweida määräsi 12.4.2005 päivätyllä kirjeellä, että Zerchen oli toimitettava asiantuntijalausunto, joka osoittaa, että hän soveltuu moottoriajoneuvon kuljettamiseen. Kun Zerche ei reagoinut tähän määräykseen, Landkreis Mittweida kielsi 19.7.2005 tekemällään päätöksellään häntä käyttämästä Tšekissä myönnetyn ajokortin tuottamaa ajo-oikeuttaan Saksassa.

25 Tšekin liikenneministeriö vahvisti 21.7.2005 päivätyssä kirjallisessa vastauksessaan, että Zerchelle Tšekissä myönnetty ajokortti oli pätevä. Kyseisen ministeriön mukaan Zerchelle oli ennen ajokortin myöntämistä tehty lääkärintarkastus Tšekin tasavallassa. Tšekin liikenneministeriö totesi lisäksi, että Zerche oli sitä paitsi ajokorttihakemuksen allekirjoittamalla vahvistanut olevansa soveltuva ajoneuvon kuljettamiseen. Lääketieteellis-psykologista tutkimusta Zerchelle ei sen mukaan kuitenkaan ollut tehty.

26 Mainittua 19.7.2005 tehtyä päätöstä koskevan tuloksettoman oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen Zerche nosti Verwaltungsgericht Chemnitzissä (Chemnitzin hallinto-tuomioistuin) kanteen, jonka käsittelyä kyseinen tuomioistuin on päättänyt lykätä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin [91/439] 1 artiklan 2 kohtaa luettuna yhdessä 8 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa tulkittava niin, että jäsenvaltio voi olla tunnustamatta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, jos kyseiselle kortinhaltijalle [ensin mainitussa] jäsenvaltiossa [aiemmin myönnetty] ajo-oikeus on aiemmin peruutettu tai muuten otettu pois, ja kun kortinhaltijalle [tämän toimenpiteen yhteydessä] määrätty uuden ajo-oikeuden myöntämistä koskeva karenssiaika on päättynyt, ennen kuin [uusi] ajokortti on myönnetty, ja jos objektiivisten seikkojen (ei asuinpaikkaa jäsenvaltiossa, jossa [uusi] ajokortti on myönnetty, ja uuden ajo-oikeuden tulokseton haku [ensin mainitussa] jäsenvaltiossa – –) perusteella on oletettava, että toisen jäsenvaltion

myöntämän EU-ajokortin hankkimisella pyritään vain kiertämään ajokortin uudelleenantamismenettelyyn [ensin mainitussa jäsenvaltiossa] liittyviä tiukkoja aineellisia, erityisesti lääketieteellis-psykologista lausuntoa koskevia edellytyksiä?”

Asia C-335/06

27 Schubertille oli Saksan demokraattisessa tasavallassa myönnetty vuonna 1982 useaan eri ajoneuvoluokkaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, joka oli uudistettu 7.7.1992.

28 Amtsgericht Marienberg (Marienbergin alueellinen tuomioistuin) tuomitsi 23.5.2002 antamallaan ja sittemmin lainvoimaiseksi tulleella tuomiolla Schubertin sakkoon rattijuopumuksesta. Schubertin ajo-oikeus peruutettiin ja häneltä otettiin ajokortti pois, minkä lisäksi hänelle määrättiin uuden ajokortin hankkimista koskeva kielto 22.1.2004 päättyväksi 20 kuukauden määräajaksi.

29 Schubert haki uutta ajo-oikeutta 21.10.2003. Hän ei kuitenkaan toimittanut asiantuntijalausuntoa, joka osoittaisi hänen soveltuvan moottoriajoneuvon kuljettamiseen, vaan perui hakemuksensa 6.9.2004.

30 Schubertille myönnettiin 31.1.2005 B-luokan ajokortti Sokolovissa, Tšekin tasavallassa. Ajokortissa kortinhaltijan asuinpaikaksi ilmoitettiin Olbernhau, Saksa, jossa Schubert on asunut 1.10.1998 lähtien.

31 Yleisen liikennevalvonnan yhteydessä Olbernhaussa 26.4.2005 tehdyn tarkastuksen jälkeen Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis määräsi 3.5.2005 päivätyssä kirjeessään, että Schubertin oli toimitettava asiantuntijalausunto, joka osoittaa hänen soveltuvan moottoriajoneuvon kuljettamiseen. Kun Schubert ei reagoinut tähän määräykseen, Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis kielsi 9.8.2005 tekemällään päätöksellä häntä käyttämästä Tšekissä myönnetyn ajokortin tuottamaa ajo-oikeuttaan Saksassa.

32 Tuloksettoman oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen Schubert nosti kanteen Verwaltungsgericht Chemnitzissä, joka on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voiko jäsenvaltio vaatia toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin haltijalta direktiivin [91/439] 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla, että tämän on pyydettävä [ensin mainitun jäsenvaltion] viranomaisia tunnustamaan oikeutensa käyttää ajo-oikeuttaan [tässä jäsenvaltiossa], jos kyseisen kortinhaltijan [aiempi] ajo-oikeus on aiemmin peruutettu tai muuten otettu pois [ensin mainitussa jäsenvaltiossa]?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko direktiivin [91/439] 1 artiklan 2 kohtaa luettuna yhdessä 8 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa tulkittava niin, että jäsenvaltio voi olla tunnustamatta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, jos kyseiselle kortinhaltijalle [ensin mainitussa] jäsenvaltiossa [aiemmin myönnetty] ajo-oikeus on aiemmin peruutettu tai muuten otettu pois, ja kun kortinhaltijalle [tämän toimenpiteen yhteydessä] määrätty uuden ajo-oikeuden myöntämistä koskeva karenssiaika on päättynyt, ennen kuin [uusi] ajokortti on myönnetty, ja jos objektiivisten seikkojen (ei asuinpaikkaa jäsenvaltiossa, jossa [uusi] ajokortti on myönnetty, ja uuden ajo-oikeuden tulokseton haku [ensin

mainitussa] jäsenvaltiossa – –) perusteella on oletettava, että [toisen jäsenvaltion myöntämän] EU-ajokortin hankkimisella pyritään vain kiertämään ajokortin uudelleenantamismenettelyyn [ensin mainitussa jäsenvaltiossa] liittyviä tiukkoja aineellisia, erityisesti lääketieteellis-psykologista lausuntoa koskevia edellytyksiä?”

Asia C-336/06

33 Seukelle oli myönnetty aiemman 3 luokan ajokortti.

34 Amtsgericht Amberg (Ambergin alueellinen tuomioistuin) tuomitsi 4.9.2003 antamallaan rangaistusmääräyksellä Seuken sakkoon rattijuopumuksesta. Samalla Seuken ajo-oikeus peruutettiin ja häneltä otettiin ajokortti pois, minkä lisäksi hänelle määrättiin uuden ajo-oikeuden hankkimista koskeva kielto 10 kuukauden määräajaksi.

35 Kun Seuke haki uutta ajo-oikeutta, toimivaltainen viranomainen vaati 15.3.2004 häntä toimittamaan lääketieteellis-psykologisen lausunnon, joka osoittaa hänen soveltuvan ajoneuvon kuljettamiseen. Kun Seuke ei reagoinut tähän vaatimukseen, hänen hakemuksensa hylättiin 27.7.2004 tehdyllä päätöksellä.

36 Amtsgericht Ambergin määräämän karenssiajan päätyttyä Seukelle, jonka ennakkoratkaisupyynnön mukaan on osoitettu asuneen Saksassa yhtäjaksoisesti 19.8.1980 lähtien, myönnettiin 5.11.2004 uusi B-luokan ajokortti Ostrovissa, Tšekin tasavallassa.

37 Saatuaan tiedon kyseisen ajokortin myöntämisestä Landkreis Mitweida antoi 28.11.2005 määräyksen, jonka mukaan Seuken oli toimitettava asiantuntijalausunto, joka osoittaa hänen soveltuvan moottoriajoneuvon kuljettamiseen. Koska Seuke ei reagoinut tähän määräykseen, Landkreis Mittweida kielsi 22.3.2006 tekemällään päätöksellä häntä käyttämästä Tšekissä myönnetyn ajokortin mukaista ajo-oikeuttaan Saksassa.

38 Tuloksettoman oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen Seuke nosti kanteen Verwaltungsgericht Chemnitzissä, joka on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voiko jäsenvaltio vaatia toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin haltijalta direktiivin [91/439] 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla, että tämän on pyydettävä [ensin mainitun jäsenvaltion] viranomaisia tunnustamaan oikeutensa käyttää ajo-oikeuttaan [tässä jäsenvaltiossa], jos kyseisen kortinhaltijan aiempi ajo-oikeus on aiemmin peruutettu tai muuten otettu pois [ensin mainitussa jäsenvaltiossa]?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko direktiivin [91/439] 1 artiklan 2 kohtaa luettuna yhdessä 8 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa tulkittava niin, että jäsenvaltio voi olla tunnustamatta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, jos kyseiselle kortinhaltijalle [ensin mainitussa jäsenvaltiossa] aiemmin myönnetty ajo-oikeus on aiemmin peruutettu tai muuten otettu pois, ja kun kortinhaltijalle [tämän toimenpiteen yhteydessä] määrätty uuden ajo-oikeuden myöntämistä koskeva karenssiaika on päättynyt, ennen kuin [uusi] ajokortti on myönnetty, ja jos objektiivisten seikkojen (ei asuinpaikkaa jäsenvaltiossa, jossa [uusi] ajokortti on myönnetty, ja uuden ajo-oikeuden tulokseton haku [ensin mainitussa jäsenvaltiossa] – –) perusteella on oletettava, että [toisen jäsenvaltion myöntämän] EU-ajokortin hankkimisella pyritään vain kiertämään ajokortin uudelleenantamismenettelyyn [ensin mainitussa jäsenvaltiossa] liittyviä

tiukkoja aineellisia, erityisesti lääketieteellis-psykologista lausuntoa koskevia edellytyksiä?”

Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

39 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 10.10.2006 antamalla määräyksellä asiat C-334/06, C-335/06 ja C-336/06 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

40 Yhteisöjen tuomioistuin teki Tšekin hallitukselle 1.8.2007 tiedoksi annetuilla kirjallisilla kysymyksillään tiedusteluja, jotka koskivat yhtäältä Tšekin tasavallan lainsäädäntöä, jolla säännellään direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädettyjen edellytysten tutkimista ja mahdollisuutta myöntää ajokortti, johon on merkitty toisessa jäsenvaltiossa sijaitseva haltijan asuinpaikka, sekä toisaalta kriteerejä, joita sovelletaan määritettäessä, onko henkilöllä asuinpaikka tässä jäsenvaltiossa ja onko asuminen tosiasiallista.

41 Tšekin hallitus totesi esitettyihin kysymyksiin antamassaan vastauksessa, joka saapui yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon faksitse 31.8.2007, että direktiivissä 91/439 tarkoitettu vakinaista asuinpaikkaa koskeva edellytys on saatettu osaksi Tšekin oikeusjärjestystä vasta 1.7.2006 alkaen. Tätä ennen Tšekin lainsäädännössä sallittiin ajoluvan myöntäminen henkilöille, joilla ei ollut vakinaista tai tilapäistä asuinpaikkaa Tšekin tasavallassa.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

42 On ensinnäkin huomautettava, että kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välille EY 234 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Yhteisöjen tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Lisäksi on syytä palauttaa mieliin, että yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on tulkita kaikkia yhteisön oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä (asia C-280/91, Viessmann, tuomio 18.3.1993, Kok. 1993, s. I-971, 17 kohta; asia C-42/96, Immobiliare SIF, tuomio 11.12.1997, Kok. 1997, s. I-7089, 28 kohta ja asia C-45/06, Campina, tuomio 8.3.2007, Kok. 2007, s. I-2089, 30 ja 31 kohta).

43 Kun otetaan huomioon nyt käsiteltävinä olevien pääasioiden tosiseikat ja yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen huomautusten sisältö, esitettyjä kysymyksiä tutkittaessa on otettava huomioon direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta. Jotta näin ollen voidaan antaa hyödyllinen ja mahdollisimman täydellinen vastaus esitettyihin kysymyksiin, niitä on laajennettava sikäli kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tämän jättänyt tekemättä.

44 Asiassa C-334/06 esittämällään kysymyksellä ja toisella asiassa C-335/06 ja asiassa C-336/06 esittämällään kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii lähinnä selvittämään, onko direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohtaa, 7 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa sekä 8 artiklan 2 ja 4 kohtaa tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltio (vastaanottava jäsenvaltio) kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisen jäsenvaltion (ajokortin myöntänyt jäsenvaltio) myöntämän ajokortin mukaista ajo-oikeutta ja näin ollen tämän ajokortin pätevyyttä, kun tämä henkilö, jolta on aiemmin vastaanottavassa jäsenvaltiossa peruutettu hänelle aiemmin myönnetty ajo-oikeus alkoholin vaikutuksen alaisena ajamisen vuoksi, on saanut tämän ajokortin hänelle määrätyn uuden ajo-oikeuden hakemista koskevan karenssiajan ulkopuolella mutta asuinpaikkaa koskevan edellytyksen tai vastaanottavan jäsenvaltion

liikenneturvallisuuden varmistamiseksi asettamien, moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevien edellytysten vastaisesti.

45 Näitä kysymyksiä on tarkasteltava yhdessä ensimmäisen asiassa C-335/06 ja asiassa C-336/06 esitetyn kysymyksen kanssa, jolla pyritään pääasiallisesti selvittämään, voiko vastaanottava jäsenvaltio vaatia toisen jäsenvaltion myöntämän uuden ajokortin haltijaa pyytämään ennen kyseisen ajokortin mukaisen ajo-oikeuden käyttämistä, että vastaanottava jäsenvaltio tunnustaa hänen oikeutensa käyttää tätä ajo-oikeutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa silloin, kun hänellä aiemmin ollut ajo-oikeus on vastaanottavassa jäsenvaltiossa peruutettu väliaikaisesti tai pysyvästi.

46 Direktiivin 91/439 ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee, että direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetyn jäsenvaltioiden myöntämiä ajokortteja koskevan yleisen ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen tarkoituksena on helpottaa niiden henkilöiden liikkuvuutta, jotka muuttavat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat suorittaneet ajokokeen (asia C-476/01, Kapper, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-5205, 71 kohta).

47 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä 1 artiklan 2 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia. Säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvoite, joka ei jätä harkintavaltaa velvoitteen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden suhteen (ks. vastaavasti asia C-230/97, Awoyemi, tuomio 29.10.1998, Kok. 1998, s. I-6781, 41 ja 43 kohta; asia C-246/00, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.7.2003, Kok. 2003, s. I-7485, 60 ja 61 kohta; em. asia Kapper, tuomion 45 kohta; asia C-227/05, Halbritter, määräys 6.4.2006, 25 kohta ja asia C-340/05, Kremer, määräys 28.9.2006, 27 kohta).

48 Tästä seuraa, että vastaanottava jäsenvaltio ei voi asettaa toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamiselle mitään ennakkomuodollisuuksia. On siis ajokorttien

vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen vastaista edellyttää tietyn jäsenvaltion myöntämän ajokortin haltijaa hakemaan kyseisen ajokortin tunnustamista toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

49 Ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö yhteisön oikeudessa säädetyt vähimmäisedellytykset, kuten asuinpaikkaa ja ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat edellytykset, ja onko ajokortin myöntäminen tai mahdollisen uuden ajokortin myöntäminen perusteltua.

50 Näin ollen silloin, kun tietyn jäsenvaltion viranomainen on myöntänyt ajokortin direktiivin 91/439 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muilla jäsenvaltioilla ei ole oikeutta tutkia, onko tässä direktiivissä säädettyjä myöntämisedellytyksiä noudatettu (ks. vastaavasti em. asia Halbritter, määräyksen 34 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 27 kohta). Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija täytti ajokortin myöntämishetkellä nämä edellytykset (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 75 kohta; asia C-408/02, Da Silva Carvalho, määräys 11.12.2003, 21 kohta ja em. asia Kapper, tuomion 46 kohta). Se seikka, että jäsenvaltio voi saman direktiivin liitteessä III olevan 5 kohdan nojalla asettaa ajokortin myöntämisen edellytykseksi tässä liitteessä mainittuja vaatimuksia ankarampia lääketieteellistä tutkimusta koskevia vaatimuksia, ei siis vaikuta jäsenvaltion saman direktiivin mukaiseen velvollisuuteen tunnustaa muiden jäsenvaltioiden myöntämät ajokortit.

51 Tästä seuraa ensinnäkin, että vastaanottava jäsenvaltio, joka asettaa ajokortin myöntämisen edellytykseksi ankarampia kansallisia vaatimuksia muun muassa silloin, kun aiemmin myönnetty ajo-oikeus on peruutettu, ei voi kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämää ajokorttia yksinomaan sillä perusteella, että henkilölle on myönnetty tämä uusi ajokortti sellaisen kansallisen säännöstön mukaisesti, jossa ei säädetä samoja vaatimuksia kuin vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

52 Toiseksi vastavuoroisen tunnustamisen periaate estää sen, että vastaanottava jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia sillä perusteella, että vastaanottavan jäsenvaltion tietojen mukaan kortinhaltija ei kyseisen ajokortin myöntämishetkellä täyttänyt sen myöntämisedellytyksiä (ks. vastaavasti em. asia Da Silva Carvalho, määräyksen 22 kohta ja em. asia Kapper, tuomion 47 kohta).

53 Sikäli kuin direktiivissä 91/439 annetaan ajokortin myöntävälle jäsenvaltiolle yksinomainen toimivalta varmistaa, että ajokortit myönnetään kyseisessä direktiivissä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, yksinomaan tämän jäsenvaltion asiana on ryhtyä asianmukaisiin toimiin sellaisten ajokorttien osalta, joiden suhteen myöhemmin ilmenee, etteivät niiden haltijat täyttäneet näitä edellytyksiä (ks. vastaavasti em. asia Da Silva Carvalho, määräyksen 23 kohta ja em. asia Kapper, tuomion 48 kohta).

54 Kun jäsenvaltiolla on painavia syitä epäillä toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin sääntöjenmukaisuutta, sen tulee ilmoittaa tästä tälle jäsenvaltiolle direktiivin 91/439 12 artiklan 3 kohdassa säädetyn vastavuoroisen avunannon ja tietojenvaihdon puitteissa. Mikäli ajokortin myöntänyt jäsenvaltio ei ryhdy asianmukaisiin toimiin, vastaanottava jäsenvaltio voi panna tätä valtiota vastaan vireille EY 227 artiklan mukaisen menettelyn, jotta yhteisöjen tuomioistuin toteaisi direktiivissä 91/439 asetettujen velvoitteiden noudattamatta jättämisen (ks. vastaavasti em. asia Da Silva Carvalho, määräyksen 23 kohta ja em. asia Kapper, tuomion 48 kohta).

55 Kuten direktiivin 91/439 viimeisestä perustelukappaleesta ilmenee, jäsenvaltiot voivat tosin direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla tietyissä olosuhteissa liikenneturvallisuussyistä soveltaa kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin kortinhaltijoihin, joilla on vakinainen asuinpaikka niiden alueella.

56 On kuitenkin muistutettava yhtäältä, että koska jäsenvaltioilla oleva mahdollisuus soveltaa kansallisia säännöksiä seuraa direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdasta, jäsenvaltio voi käyttää tätä mahdollisuutta ainoastaan kyseisen henkilön sellaisen käyttäytymisen perusteella, joka tapahtuu ajokortin tultua jo myönnetyksi toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti em. asia Halbritter, määräyksen 38 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 35 kohta).

57 Toisaalta saman 8 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta, jonka mukaan jäsenvaltio voi olla tunnustamatta toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin pätevyyttä, jos kortinhaltijaan kohdistuu ensin mainitussa jäsenvaltiossa ajo-oikeuden rajoitus, poistaminen taikka väliaikainen tai pysyvä peruuttaminen, on poikkeus yleisestä ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta, ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 70 ja 72 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 35 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 28 kohta).

58 Tältä osin on aivan ensiksi korostettava, että vaikka jäsenvaltiot voivat tämän säännöksen nojalla tietyissä olosuhteissa kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin pätevyyttä, tästä ei kuitenkaan seuraa, toisin kuin Saksan hallitus väittää, että ensin mainittu jäsenvaltio voisi asettaa toisen jäsenvaltion myöntämän ajo-oikeuden käyttämisen edellytykseksi ennakkoon annetun myönteisen lupapäätöksen (ks. vastaavasti em. asia Kremer, määräyksen 37 kohta).

59 Koska jäsenvaltion on ajokorttia myöntäessään noudatettava direktiivissä 91/439 säädettyjä vähimmäisedellytyksiä, joihin kuuluvat myös ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevassa direktiivin liitteessä III säädetyt edellytykset, sellainen tulkinta tämän direktiivin 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä alakohdasta, jonka mukaan yleisesti ottaen ajokortin haltija, jonka aiempi ajo-oikeus on tietyssä jäsenvaltiossa peruutettu väliaikaisesti tai pysyvästi, voitaisiin velvoittaa asioimaan asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisessa viranomaisessa saadakseen luvan käyttää toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin myönnetyn ajokortin mukaista ajo-oikeuttaan, olisi vastoin velvollisuutta vastavuoroiseen tunnustamiseen ilman muodollisuuksia.

60 Jäsenvaltio ei myöskään voi vedota tähän säännökseen kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi henkilön, jolta kyseisen jäsenvaltion aiemmin myöntämä ajo-oikeus on peruutettu väliaikaisesti tai pysyvästi, sellaisen ajokortin pätevyyttä, jonka toinen jäsenvaltio voi sille myöntää myöhemmin (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 76 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 27 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 29 kohta). Mikäli jäsenvaltio saisi tukeutua kansallisiin säännöksiinsä kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, tekisi tämä nimittäin direktiivillä 91/439 perustetun järjestelmän kulmakivenä olevan ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen merkityksettömäksi (em. asia Kapper, tuomion 77 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 28 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 30 kohta).

61 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Kremer antamansa määräyksen 38 kohdassa erityisesti todennut, että kun henkilön ajo-oikeus on tietyssä jäsenvaltiossa peruutettu ja kun tässä yhteydessä ei ole määrätty ajo-oikeuden uudelleen hakemista koskevasta karenssiajasta, direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä 8 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa ovat esteenä sille, että kyseinen jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin myönnetyn ajokortin mukaista ajo-oikeutta alueellaan ja siten kyseisen ajokortin pätevyyttä, sikäli kuin asianomaista kortinhaltijaa eivät koske ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutetun ajo-oikeuden uudelleen hankkimiselle asetetut edellytykset, joihin kuuluu ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden tutkiminen sen osoittamiseksi, että ajo-oikeuden peruuttamisen perusteena olleet syyt ovat lakanneet.

62 Edellä sanotusta sitä vastoin seuraa, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta ja 8 artiklan 4 kohta eivät estä sitä, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä uutta ajokorttia silloin, kun henkilön ajo-oikeus on tässä ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu ja kun uusi ajokortti on myönnetty ajo-oikeuden peruuttamisen yhteydessä määrätyn ajo-oikeuden uudelleen hakemista koskevan karenssiajan kuluessa.

63 Vaikka jäsenvaltio, jossa henkilöllä on vakinainen asuinpaikka, ei direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdan nojalla voikaan kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion

myöntämää ajokorttia yksinomaan sillä perusteella, että kortinhaltijan aiempi ajo-oikeus on ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu, se voi kuitenkin – kuten tämän tuomion 58 ja 59 kohdassa on todettu – jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, tämän säännöksen nojalla rajoittaa henkilön ajo-oikeutta, poistaa sen taikka peruuttaa sen väliaikaisesti tai pysyvästi silloin, kun tämä on vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan oikeutettua henkilön ajokortin myöntämisen jälkeisen käyttäytymisen perusteella.

64 Vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin on seuraavaksi tarkasteltava erityisesti vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, sellaisena kuin se on edellä palautettu mieliin, soveltamista silloin, kun on osoitettu, että ajokortti on myönnetty direktiivissä 91/439 säädetyn asuinpaikkaa koskevan edellytyksen vastaisesti.

65 Tältä osin kyseisen direktiivin neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa ajokortin myöntämiselle asetetut yhtäältä ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta ja toisaalta asuinpaikkaa koskevat edellytykset on säädetty liikenneturvallisuuden turvaamiseksi.

66 Kuten Euroopan yhteisöjen komissio on esittämissään huomautuksissa todennut, asuinpaikkaa koskevan edellytyksen tarkoituksena on torjua ”ajokorttiturismia” tilanteessa, jossa jäsenvaltioiden ajokortin myöntämisedellytyksiä koskevaa lainsäädäntöä ei ole täydellisesti yhdenmukaistettu. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 78 kohdassa toteaa, tämä edellytys on välttämätön, jotta ajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevan edellytyksen noudattamista voidaan valvoa.

67 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa, jonka mukaan henkilöllä voi olla vain yhden jäsenvaltion antama ajokortti, vahvistetaan yhden ainoan ajokortin periaate.

Koska kyse on ennakkoon tutkittavasta edellytyksestä, jonka avulla voidaan tarkistaa, täyttääkö ajokorttia hakenut muut direktiivissä asetetut edellytykset, asuinpaikkaa koskeva edellytys, jolla määritetään ajokortin myöntävä jäsenvaltio, on näin ollen erityisen tärkeä muihin tässä direktiivissä säädettyihin edellytyksiin nähden.

68 Näin ollen asuinpaikkaedellytyksen noudattamatta jättäminen sellaisten henkilöiden osalta, joihin on kohdistettu direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskeva toimi, voi johtaa liikenneturvallisuuden vaarantumiseen.

69 Tästä seuraa, että silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneen jäsenvaltion – eikä vastaanottavan jäsenvaltion – antamien kiistattomien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyä asuinpaikkaa koskevaa edellytystä ei ajokorttia myönnettäessä ole noudatettu, vastaanottava jäsenvaltio, jonka alueella henkilöltä on peruutettu aiempi ajo-oikeus, voi kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämän uuden ajokortin mukaista ajo-oikeutta, kun uusi ajokortti on myönnetty kyseiselle henkilölle määrätyn uuden ajo-oikeuden hakemista koskevan karenssiajan ulkopuolella.

70 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohtaa, 7 artiklan 1 kohtaa ja 8 artiklan 2 ja 4 kohtaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltio pääasioissa kysymyksessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämän ajokortin mukaista ajo-oikeutta, kun tämä ajokortti on myönnetty kyseiselle kortinhaltijalle määrätyn ajo-oikeuden uudelleen hakemista koskevan karenssiajan ulkopuolella, ja siten kyseisen ajokortin pätevyyttä, sikäli kuin asianomaista kortinhaltijaa eivät koske ensin mainitussa jäsenvaltiossa siellä aiemmin peruutetun ajo-oikeuden uudelleen hankkimiselle asetetut edellytykset, joihin kuuluu moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden tutkiminen sen osoittamiseksi, että

ajo-oikeuden peruuttamisen perusteena olleet syyt ovat lakanneet. Samoissa olosuhteissa kyseiset säännökset eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämän ajokortin mukaista ajo-oikeutta silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneen jäsenvaltion antamien kiistämättömien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että kortinhaltijalla, jonka aiempi ajo-oikeus on tässä ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu, ei ollut ajokortin myöntämishetkellä vakinaista asuinpaikkaa ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

71 Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003, 1 artiklan 2 kohtaa, 7 artiklan 1 kohtaa ja 8 artiklan 2 ja 4 kohtaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltio pääasioissa kysymyksessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämän ajokortin mukaista ajo-oikeutta, kun tämä ajokortti on myönnetty kyseiselle kortinhaltijalle määrätyn ajo-oikeuden uudelleen hakemista koskevan karenssiajan ulkopuolella, ja siten kyseisen ajokortin pätevyyttä, sikäli kuin asianomaista

kortinhaltijaa eivät koske ensin mainitussa jäsenvaltiossa siellä aiemmin peruutetun ajo-oikeuden uudelleen hankkimiselle asetetut edellytykset, joihin kuuluu moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden tutkiminen sen osoittamiseksi, että ajo-oikeuden peruuttamisen perusteena olleet syyt ovat lakanneet.

Samoissa olosuhteissa kyseiset säännökset eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämän ajokortin mukaista ajo-oikeutta silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneen jäsenvaltion antamien kiistattomien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että kortinhaltijalla, jonka aiempi ajo-oikeus on tässä ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu, ei ollut kyseisen ajokortin myöntämishetkellä vakinaista asuinpaikkaa ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset